

**OULDHEIDKUNDIGE VERENIGING
'OULD VORDEN'
te Vorden**

'VORDENSE KRONYCK'

Uitgave van de oudheidkundige vereniging 'Oud Vorden',
opgericht 30 maart 1981.

20e jaargang, no. 1, mei 2002

Oplage 300 exemplaren

ISSN: 1383-049X

INHOUDSOPGAVE

	pag.
Van de Redactie	3
De Watermolen bij kasteel Hackfort	G.W. Hazekamp 4
De Vordensche Bad- en Zweminrichting 'In de Dennen'	H.W. Groot Bramel 11
Het pand 'Schoenaker', op de Kranenburg	J. van den Broek 17
Wat voorbij gaat en wat blijft	D.W. Borgman 22
Kippe zonder Kop	W. Wahl 26
Uut de olde tied	Spiekerman 27
Mededelingen, etc.	28

HET BESTUUR IN 2002

Het bestuur van de Oudheidkundige Vereniging 'Oud Vorden' is momenteel als volgt samengesteld:

Voorzitter	H.J. Reindsen
Secretaresse	Mw. F. van Druten-Vrieze
Penningmeester	J.M. Ilbrink
Leden	C. Bosch
	G. Koop
	H.W. Rossel
	H.G. Wullink

VAN DE REDACTIE

Deze Vordense Kronyck komt wat later uit dan vroegere Kronycken die in het voorjaar verschenen. Zoals eerder was medegedeeld, is de Midwinterpraot vervallen en komen er nu jaarlijks twee Kronycken uit. Voor de tweede uitgave in een jaar is december de meest geschikte maand. Voor een goede verdeling over het hele jaar verschijnt de eerste net voor de zomer.

We prijzen ons gelukkig dat voor deze uitgave weer voldoende kopij is aangeleverd. Gedeeltelijk was dat in de vorm van een 'panklaar' artikel. Maar ook zijn er artikelen opgenomen waarvoor de gegevens door anderen zijn aangedragen die, in nauw overleg met hen, door de redactie in een vorm zijn gegoten die in ons blad past. Zo worden onderwerpen aan de orde gesteld uit verschillende delen van onze gemeente en hebben wij deze keer artikelen over het zwembad 'In de Dennen' en café Schoemaker, in het oosten en over de watermolen bij Kasteel Hackfort en de bakkers uit Wichmond en Vierakker, in het westen.

Zoals u wellicht al bekend is, richten wij onze aandacht op het ogenblik vooral op artikelen die betrekking hebben op winkels, bedrijven, etc. die in ons dorp en haar omgeving gevestigd zijn en/of waren. Graag willen we dat u daarover wat schrijft, of daarvoor gegevens voor een verhaal beschikbaar stelt. Wij verzoeken u zich hiervoor in verbinding te stellen met een van onderstaande redactieleden.

Wij wijzen u verder nog op de al enige tijd geleden beschikbaar gekomen verbeterde bladzijde van het Veldnamenboek van de gemeente Vorden, waarover in deze uitgave een mededeling is opgenomen. Het zou jammer zijn dat de goede bladzijden verloren zouden gaan, terwijl u deze in uw boek mist.

Tenslotte wensen wij u veel leesplezier met deze uitgave van onze Kronyck. En, voor suggesties en opmerkingen betreffende de inhoud en/of vormgeving houden wij ons graag aanbevolen.

Redactie:

J. van den Broek

G. Koop

H.W. Rossel

H.G. Wullink

DE WATERMOLEN BIJ KASTEEL HACKFORT

G.W. Hazekamp

Het toeval wilde dat drie leerkrachten, ooit werkzaam aan de enige openbare lagere school (No. 9) in Hoenderlo (leerlingenaantal: 180-203), op de derde woensdag van september 1942 op de fiets stapten en over Woeste Hoeve, Loenen, Eerbeek, Bronkhorst (pontje), Baak, Wichmond en Hackfort, naar Vorden gingen om roggebrood te halen bij de windmolen van Gerritsen, op Het Hoge. De moeder van een van deze leerkrachten was een zuster van deze molenaar, vandaar de keuze voor Vorden. Bij kasteel Hackfort zagen ze een haveloos gebouwtje staan en dat was de eerste kennismaking van de schrijver van dit artikel met de watermolen van Hackfort. Er zouden er nog vele volgen.

Onze fossiele brandstof is vastgelegde zonne-energie. Die gebruiken wij in de vorm van steenkool, aardgas, aardolie, bruinkool of, minder oud, turf en brandhout. Ook windmolens en watermolens ontlenen hun kracht aan zonne-energie. Door de ongelijkmatige verwarming van de aarde ontstaan temperatuurverschillen en die veroorzaken weer wind. Op zee verdampt 't water en dat drijft als wolken West-Europa binnen. Die slaan neer in de vorm van regen, sneeuw, etc. en die neerslag komt als beek- en rivierwater weer terug naar zee. Door het opstuwven van beekwater kunnen watermolens draaien.

Er zijn drie verschillende soorten watermolens: *bovenslag*-, *onderslag*-, en *middenslag*-molens. Bij een zogenaamde *bovenslagmolen* valt het water op de achterkant van het rad in een bak. De zwaartekracht draait dus het rad. Het watergebruik is gering, maar wel benut (90%). Deze molensoort is niet erg sterk en heeft een kleine middellijn (de straal is een kleine hefboom).

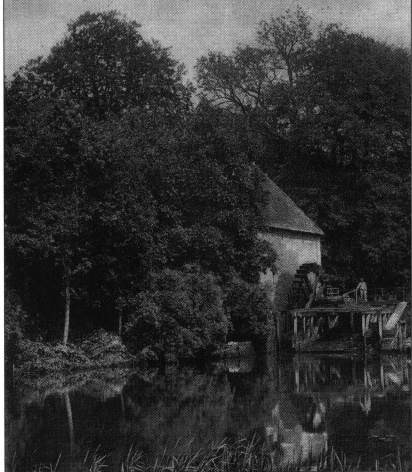
De *middenslagmolen* benut de kracht van het stromende water in de vorm van een zogenaamde *schietstroom*, die daarbij in een hoek van ongeveer 30° op het rad is gericht. Bij een *onderslagmolen* stroomt het water onder tegen het rad. De watermolen op Hackfort is een *onderslagmolen*.

Watermolens waren zo'n tweeduizend jaar geleden, bij de Romeinen al bekend. De kennis over watermolens is van vader op zoon doorgegeven. Zó oud is de Hackforter watermolen overigens niet. De oudst bekende vermelding van een watermolen op Hackfort is te vinden in een akte die dateert uit 1424.

Eerst zal deze molen alleen een korenmolen zijn geweest, want in het begin van de 17e eeuw wordt de molen nog als zodanig vermeld. Op een tekening uit 1718 zijn twee houten gebouwtjes te zien, die scheef op elkaar staan. In het tweede gebouwtje zal de oliemolen gestaan hebben. Uit oude papieren is namelijk op te maken dat hier na 1675 een oliemolen was geplaatst, maar in 1775 en waarschijnlijk al spoedig na 1751, was die weer verdwenen. In 1672 vernielden Franse soldaten de waterradmolen (afb. 1).

VORDEN

Watermolen „Hackfort“

Afbeelding 1. De watermolen bij kasteel Hackfort, gezien vanuit het zuidwesten (foto dateert van omstreeks 1900).

In rekeningen uit 1751 en 1754 wordt Willem Kluvers als pachter van de watermolen genoemd. Bij de boedelscheiding van Frederik Borchard Lodewijk van Westerholt, in 1775, blijkt de molen in eigen beheer te zijn genomen, maar een jaar later, met Sinte Peter (22 februari) 1776, is de molen weer voor zes jaar verpacht en wel aan Johannes Weevers. Dan is er een hiaat in de beschikbare gegevens, totdat in 1876 W.A. Kluvers pachter blijkt te zijn en in 1886 en 1889 J. Kluvers. Dit alles staat vermeld in de verslagen over de toestand der gemeente Vorden in die jaren.

De molen raakte echter in verval en werd in 1889 zelfs helemaal buiten gebruik gesteld. Later, in 1911, wordt J.B. Gerritsen als pachter genoemd. Hij beheerde ook de windmolen op Het Hoge. Hij was in 1895 uit Aalten gekomen, waar hij werkzaam was geweest bij een molen die in verval was geraakt. Hij zal de watermolen weer in gebruik hebben gesteld, maar in latere jaren werd die steeds minder benut en in 1938 kwam deze helemaal stil te liggen. De wateraanvoer was te gering geworden, terwijl bij de windmolen op Het Hoge ook met motorkracht kon worden gemalen, zodat het bedrijf daar steeds kon doorgaan.

Gebrek aan water voor het watermolenbedrijf was niet van gisteren of vandaag. In 1714 ontstond er al een geschil over watermolens tussen de Heren van Vorden en van Hackfort. Bij het Huis te Vorden werd de watermolen hersteld en omdat de molen van Hackfort daardoor te weinig water kreeg, maakte de Heer van Hackfort daar bezwaar tegen bij het Hof van Gelderland. Maar de Heer van Vorden zei toen: *Wordt hier gemalen, dan kan Hackfort na enige tijd ook malen*. Een uitspraak in dit geschil is niet bekend. Het zal wel in der minne zijn geschikt, want beide molens zijn nog lang in functie geweest.

Algemeen werd aangenomen dat het huidige bakstenen gebouw bij kasteel Hackfort omstreeks 1700 is gebouwd, maar nu wordt op grond van de hiervoor genoemde tekening uit 1718 van een latere datum uitgegaan. Het is duidelijk dat bij het huidige gebouw nog een oliemolen gestaan heeft. Dit kunnen wij o.a. ook concluderen uit het feit dat er twee halve oliemolenstenen bij het gebouw te vinden zijn. Een dichtgemetselde opening in de noordmuur zou een uitkijkraam geweest kunnen zijn (?).

De in het gebouw aanwezige schouw werd, behalve voor verwarming, waarschijnlijk ook gebruikt voor het drogen van eikenschors. Met de molen werd kenmerkend ook wel eikenschors tot 'run' vermalen. De run (gemalen eikenschors) werd gebruikt voor het looien van leer.

Het tegenwoordige gebouw bevat de korenmolen en deze is gedurende de laatste wereldoorlog ook benut ten behoeve van het zagen van brandhout. De kracht werd vanuit de molen door middel van een drijfriem overgebracht naar de buiten opgestelde zaag. De molen was toen dus al een tijdje buiten gebruik geweest,

Afbeelding 2. De watermolen bij kasteel Hackfort, gezien vanuit het oosten (foto genomen omstreeks 1960).

maar werd in die tijd weer bedrijfsklaar gemaakt. Het voorstel daartoe kwam van molenaar Gerritsen, van de windmolen bij het dorp Vorden, die de baron van Hackfort vroeg: *Baron, wi-j mien de windmôlle maken, ik hebbe gin drinken meer veur de motor.*

Het noodzakelijke herstel werd inderdaad uitgevoerd. Wat later zou de baron gezegd hebben: *Ik laote de watermôlle ok weer maken.* En zo is gebeurd: de Vordense molenmaker Ten Have zorgde voor een nieuw waterrad en de watermolen werd weer gebruikt voor het malen van graan en voor het zagen van hout. R. Krijt en J. Krijt uit Wichmond lieten de molen draaien (afb. 2).

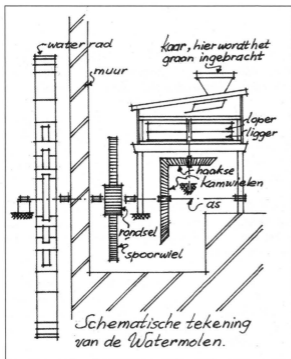
In 1952 kwam de molen weer stil te liggen en dat duurde tot 1998, toen de nieuwe eigenaar van Hackfort, de Vereniging Natuurmonumenten, een restauratie liet uitvoeren. Daarbij is in het kader van energiebesparing ook een constructie gemaakt voor het opwekken van *groene stroom*.

Het molengebouw is met zorg en aandacht voor de onderdelen opgetrokken. Er is natuursteen gebruikt voor de dorpels en voor de plaatsen van deur- en raansluitingen. Om de deur zijn blokvormige versieringen van baksteen aangebracht en onder de daklijst zijn geprofileerde bakstenen gebruikt. De staande en liggende steun- en draagbalken van de maalstoel zijn prachtig 'gebeeldhouwd'.

IETS OVER DE WERKING VAN DE WATERMOLEN BIJ KASTEEL HACKFORT

Op onderstaande tekening is schematisch de werking van een watermolen weergegeven. De as wordt aangedreven door het waterrad. Binnen in het molengebouw wordt de draaiing van de as versneld door een wiel, het *spoorwiel* genoemd, met een daarop aansluitend het naastgelegen *rondsel*. Op de as van dat rondsel sluiten haakse tandwielen aan, die de draaiing van een verticaal in een horizontaal vlak omzetten. De daarbij behorende verticale as is verbonden aan de bovenste maalsteen, die de *loper* wordt genoemd.

Tussen deze loper en de daaronder gelegen vaste steen – de *ligger* – wordt het koren gemalen. Dat koren wordt gestort in een hoger gelegen trechter, die de *kaar* genoemd wordt. Het koren wordt in het midden van de steen ingebracht en door de waaivormige groeven tussen de stenen naar buiten gedreven en vermalen. De as van de loper moet zuiver verticaal en in balans staan en de loper zelf wordt door middel van wiggen zuiver horizontaal gesteld, om een gelijkmatige maling te verkrijgen. Grover of fijner malen kan worden bereikt door de loper wat meer of minder te lichten (afb. 3).

Afbeelding 3.
Schematische tekening van de watermolen.

Tegen de buitenmuur van het molengebouw staat nog een versleten loper. Deze kunststenen *loper* is gemaakt van kiezel (wit) en kwarts of lydiet (zwart), verwerkt in cement, beide harde steensoorten. Aan de zijkant van de molen zijn twee natuurstenen (vulkanisch) uit Andernach aanwezig, bijeen gehouden door cement. Alle eer aan de molenaar van toen: heel dun afgesleten en niet gebroken tijdens het malen van het graan.

Bij het fijn of grof malen zijn de tanden van het horizontale en verticale tandrad lang genoeg om de op- of neergaande beweging van de loper op te vangen. De tanden werden meestal gemaakt van de steeneik, die in Frankrijk, en Spanje voorkomt. Men placht daarvoor de naam *azijnhout* te gebruiken, hetgeen afgeleid was van *le chène* (de eik), dat klinkt als *à zèn*, vandaar. Verder werd er ook beuken-, mispelboom-, en acaciahout gebruikt bij de constructie van de molen. De tandwielen worden met bijenwas behandeld en lopen mede daardoor vrijwel geruisloos.

In de hoek van het molengebouw staat de *steenkraan*, voor het tillen van de loper, om die te *billen* (weer scherp te maken). Hiervoor wordt er een grote tang aangebracht in gaten, in de zijkant van de loper, die met de hand eerst rondgedraaid wordt. Eenmaal omhoog gehesen, kan de loper tussen de armen van de tang door een halve slag gekanteld worden en met de hand teruggedraaid, om zodoende met de bilzijde naarboven, op de ligger gelegd te kunnen worden. Daarvóór was

Afbeelding 4. De watermolen bij kasteel Hackfort in 2002.

de bekisting al weggenomen. Vaak bilt men maar één steen. Veel malen betekent vaak billen. Moet ook de ligger gebild worden, dan wordt de looper in de steenkraan gehangen. De ligger hoeft nooit van zijn plaats voor het billen. Is het koppel stenen eenmaal versleten, dan gebruikt men *singels* (draagbanden) en de steenkraan, om het koppel te verwijderen.

Achter de steenkraan bevindt zich een lange leren riem. Die is van het luiwerk. Hiermee werden zakken met graan of meel opgehesen. Het luiwerk gebruikte men ook om kachelhout te zagen. Met een tweede lange leren riem werd er een overbrenging gemaakt naar de ook nu nog aanwezige zaagtafel. De zaagtafel werd met ijzeren staven stevig vastgezet op de grond. Een korte riem tussen as en tafel dreef de cirkelzaag aan. De zaagtafel is overigens uitstekend beveiligd.

De jongste restauratie van de molen is in 1998 door de firma Groot Wesseldijk uit Lochem uitgevoerd. Dit bedrijf is voortgekomen uit het Vordense molenmakersbedrijf Ten Have (afb. 4).

De molen is op zaterdag van 10 tot 16 uur geopend voor het publiek. Er wordt meestal grof gemalen. Veevoederbedrijf Jansen uit Vierakker maalt het vervolgens fijn en onder toevoeging van vitaminen, mineralen, etc., wordt het tot korrels geperst. Dat is beter, want van meel gaan de dieren die het moeten vreten, zoals koeien, paarden, varkens, schapen en geiten, maar hoesten.

Hopelijk zal de watermolen van Hackfort altijd in stand worden gehouden en zal daar ook nog lang en met regelmaat gemalen worden.

DE VORDENSCH E BAD- EN ZWEMINRICHTING 'IN DE DENNEN'

H.W. Groot Bramel

Wat in Vorden beter bekend is als het 'Zwembad', is in 1934 bij Koninklijk Besluit No. 26 opgericht als Vordensche Bad- en Zweminrichting. De naam 'In de Dennen' werd pas later aan de oorspronkelijke naam toegevoegd. Deze naam was verkregen door middel van een prijsvraag voor de burgerij van Vorden.

Afbeelding 1. Foto in de speciale bijlage van de Graafschap Bode, waarop diverse Vordense bestuursleden en andere notabelen staan afgebeeld. Op de voorste rij staan v.l.n.r. dhr. Rouwenhorst, dhr. Arriëns, en mevr. Rombach. Helemaal rechts, achteraan, zien we de eerste badmeester, dhr. Schallenberg.

De oprichting werd bewerkstelligd door een aantal vooraanstaande personen. Zo was burgemeester W.C. Arriëns de eerste voorzitter, terwijl dhr. K.G. Rouwenhorst, hoofd van de Christelijke Lagere School, op Het Hoge, als secretaris fungeerde. Overige bestuursleden waren mevr. Rombach (van notaris Rombach), dhr. H. van Lunzen, penningmeester en dhr. H.G. Poesse, commissaris (afb. 1). De bouw kon tot stand worden gebracht door middel van het uitgeven van obligaties ten bedrage van fl.10,- elk (afb.2).

Afbeelding 2. Een obligatie op naam van de auteur.

Hiervan werden er 500 uitgegeven op naam. En, zoals wij in een speciale bijlage van De GRAAFSCHAP-BODE: van woensdag 5 juni 1935, getiteld *BAD-NUMMER VORDEN*, uitgegeven ter gelegenheid van *de feestelijke opening der Vordensche Bad- en Zweminrichting, op Zaterdag 8 Juni te 3 uur nam. kunnen lezen, heeft de Raad der Gemeente openlijk getuigenis afgelegd, het grote belang te beseffen, dat de gemeenschap heeft bij het bezit van een aan de eischen des tijds voldoende gelegenheid om te zwemmen en te baden. Zij deed dit 'door zijn besluit om de vereeniging Vordensche Bad- en Zweminrichting op twee wijzen te steunen, n.l. door de toezegging gedurende eenige jaren zoo noodig een bijdrage in een eventueel exploitatie-tekort te geven en om de werklozen te werk te stellen bij de uitvoering der plannen tot den bouw van het zwembad.'* Het was crisistijd en er waren veel mensen werkloos.

Duidelijk is het belang dat men destijds nog hechtte aan het aspect 'baden', hetgeen ook naar voren komt in het stukje dat secretaris K.G. Rouwenhorst voor deze bijlage schreef. Hij formuleerde het als volgt: *Moge deze nieuwe inrichting, die de plaats onzer inwoning rijker geworden is, zich spoedig verheugen in het bezoek van velen, moge het werkelijk blijken, dat hiermede in een lang gevoelde behoefte is voorzien, en moge het Bestuur in staat gesteld worden, te blijven werken aan de uitbreiding en verbetering van de outillage van ons zwembad niet alleen, maar het eenmaal ook zoover brengen, dat voldaan wordt aan de naam, niet alleen zwem-, maar ook badinrichting.*

Afbeelding 3. Het zwembad in de eerste weken van haar bestaan. Let op de hoge duiktoren met een hoge en een lage springplank.

Ook geeft hij ons in zijn stukje nog een aardig inkijkje in de beraadslagingen die aan de plaatsbepaling en aanleg vooraf gingen. Uiteindelijk viel namelijk de keuze op de huidige lokatie, hoewel men aanvankelijk was uitgegaan van een lokatie dicht bij de Vordense Beek: *Zou de bodem in dat hoge, droge bosch, daar in die hoek van de Lochemsche weg, water genoeg bevatten, niet alleen om het bad te vullen, maar ook om het geregeld te verversen? De wicheoedelooper(!) zei, ja. Maar op 87(!) meter diepte. Gelukkig vonden we voldoende water op heel wat geringer diepte.*

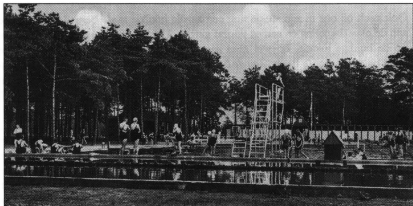
Interessant is ook het door commissaris J.G. Vedders, destijds hoofd der Openbare Lagere School, geschreven stukje in deze bijlage. Zo zegt deze: *Zeker, ook onder mijn lezers zal zich nog wel een enkele Nurks bevinden, die durft te beweren dat Vorden geen behoefte heeft aan een bad. Maar hem zou ik willen toeroepen: Hoe was het hier vroeger? Herinnert u zich de z.g. badplaats bij 't Wuestenenksvonder, waar zich op sommige dagen een 50 of 60-tal jongelui en ook ouderen trachtten te verfrissen(?)? Het Wuestenenksvonder was een bruggetje over de Vordense Beek, in Hackfort, dat destijds was gelegen op de plaats waar de Vordense Beek en de Hissinkbeek samenvloeien.*

Verder wijzen de plaatselijke huisartsen, te weten G.J. du Marchie Servaes en C. Lulofs, onder de aanbeveling 'Het oordeel der beide plaatselijke doktoren' in hun bijdrage onder de titel Baden en Gezondheid ook nog op een ander aspect, namelijk het zonnebaden. Hierover zeggen zij: *Deze zonnebaden, mits voorzichtig toegepast, zijn versterkend en direct geneeskrachtig voor verschillende aandoeningen. Hulde daarom aan zwembadcommissie van Vorden, die ook in onze gemeente een zwembad heeft gebouwd, die niet alleen eene aantrekkelijkheid voor vreemdelingen zal zijn, maar in de eerste plaats de gezondheid van de burgerij van Vorden zal bevorderen.*

Het bassin was vanaf het begin van beton, gelijk aan het huidige, maar aanvankelijk was er een duiktoren en een brug (afb. 3). De duiktoren is later vervangen, omdat de toren te hoog bleek voor de diepte van het bassin. In plaats van de 4 m. plank kwam er een glijbaan.

Een ander interessant aspect van het zwembad was dat er al vanaf het begin een voorverwarmingsinstallatie was. In de eerste jaren bestond die uit een tamelijk ondiep bassin van ca. 100 m², met een diepte van ca. 30 cm. Dit bassin bevond zich aan het einde van het bad, achter de duiktoren (afb. 4).

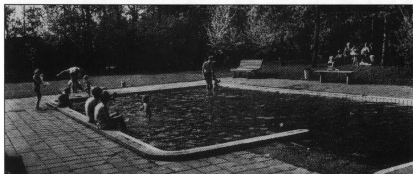
Verder stond er vooraan, aan de noordzijde bij de kleedhokjes, tot omstreeks 1965 een soort theehuisje waar men, behalve thee (koffie?), bijvoorbeeld voor 5 cent 'zwart-op-wit', of een lolly kon kopen (afb. 5). Na 1965 was er ook nog een 'pierebadje', waar de allerkleinsten zich konden vermaken (afb. 6). Maar, in tegenstelling tot wat er begin januari 2002 bij een foto, gepubliceerd in het Contact, door het huidige bestuur werd beweerd, was het zwembad nimmer een uitgegraven poel zonder betonwanden of vloer ('zandbak'). Het bassin is vanaf het begin van beton geweest.

Afbeelding 4. Het voorverwarmingsbassin.

Afbeelding 5. Het theehuisje.

Afbeelding 6. Het 'pierebadje'.

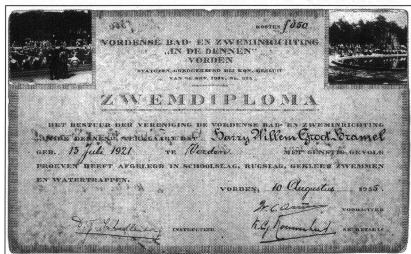
In de beginjaren waren er verschillende tijdstippen van openstelling. Zo was er een openstelling voor 'gemengd zwemmen', maar er waren ook openstellingen voor dames en heren, maar dan wel apart (!) en in hooggesloten badkleding met pijpjes; alles in het zwart.

Ook in de beginjaren werd er al zwemles gegeven. Dat gebeurde op de brug, ongeveer ter hoogte van het midden van het bassin. Op de railing was hiervoor een U- balk aangebracht. Hierover liep een wagentje op vier wielen, waarop een roeispaan zat (de 'dol'). Daar overheen lag een ronde stok (de 'hengel'), met aan de ene kant de leerling-zwemmer of -zwemster, in een soort zwemvest. Afhankelijk van de mate waarop de badmeester op de hengel duwde, bevond de leerling zich aan de andere zijde boven of, gedeeltelijk, onder water. Er werden hiermee overigens wel resultaten geboekt, want ondergetekende heeft op 10 augustus 1935 zijn zwemdiploma behaald (afb. 7).

In de loop van de tijd heeft het zwembad verschillende badmeesters gehad. De eerste badmeester was dhr. D.J. Schallenberg. Daarna waren er o.a. dhr. Oosterbaan, dhr. Jörissen, dhr. Verstoep, terwijl dhr. Westerik de huidige badmeester is.

In 1954 was er een zwem- en polovereniging opgericht onder de naam 'VZC 54'. Deze vereniging is later voortgezet als 'Vorden 64', maar is thans gefuseerd met de zwemvereniging Laren (Gld.).

Het zwembad is in 1962 het hele seizoen gesloten geweest voor noodzakelijke renovatiewerkzaamheden. Het werd in 1965 grondig gerestaureerd en - bij haar

Afbeelding 7. Het zwemdiploma van de auteur.

30-jarig bestaan – weer feestelijk geopend door burgemeester A.E. van Arkel. In verband met de aanzienlijke financiële bijdrage die hiervoor toch al van de gemeente werd verkregen, is het zwembad toen door de gemeente overgenomen. De eerdergenoemde obligaties waren hiermee waardeloos geworden. Het bad is omstreeks haar 60-jarig bestaan opnieuw gerenoveerd en gerestaureerd en vervolgens, in 1995, ook weer feestelijk geopend.

Het Vordense zwembad heeft aan vele generaties Vordenaren en – niet te vergeten – aan evenzovele toeristen die Vorden steeds hadden weten te vinden, verkwikking en verpozing geboden. We mogen hopen dat het nog lang mag blijven bestaan, alhoewel wij hieromtrent, met het oog op de aanstaande gemeentelijke herindeling, onze twijfels hebben. Dit laatste uitgaande van de wetenschap dat de zwembaden in de betrokken gemeentes jaarlijks met aanzienlijke verliezen werken.

In de speciale bijlage van de Graafschap-Bode van 5 juni 1935 vonden wij nog de volgende aardige advertentie, op rijm en in het Vordens dialect, van Stevord-Rijwielhuis, gevestigd in Vorden en Hengelo (Gld.). Zij luidt als volgt:

*Wij begint now te vernemmen
Dat heel Vorden wil goan zwemmen
En dat is een pracht idée
Zwemmen brengt gezondheid mee*

*Stevord wil de zwembad menschen
Hier van harte 't beste wenschen
Veulle warmte en zonneshien
Dan zuij es een drukte zien*

*Menschen zwemt moar en geniet
Van de mooie zommertied
A'j bi'j al die al die zwembadpret
Moar et fietsen niet verget*

*Doarum wik ow hier nog zeggen
Veur 'k mien penne neer goa leggen
Kelde of hette 't heele joar
Steed de STEVORD veur ow kloar*

HET PAND 'SCHOENAKER', OP DE KRANENBURG

J. van den Broek

Op de Kranenburg, in de gemeente Vorden, op het adres Ruurloseweg 64, staat een horecagelegenheid, dat tegenwoordig Pannenkoekenhuis Kranenburg heet. In de omgeving hoor je hiervoor nog vaak de benaming 'Schoenaker', terwijl op oude geografische kaarten de naam 'Boerkamp' vermeld staat. Ook de naam 'Nieuw Veldkamp' is hiervoor wel gebruikt. Bij elkaar voldoende redenen om de nieuwsgierigheid op te wekken en eens te kijken hoe het allemaal zo is gekomen (afb. 1).

Toen in de jaren 1856 tot 1866 de rooms-katholieke kerk op de Kranenburg werd gebouwd, stond daar tegenover, aan de weg van Vorden naar Ruurlo, een boerderij, die ook als logement gebruikt werd. Daar konden voerlieden, die op weg waren van Zutphen naar het oosten, of omgekeerd, uitspannen en overnachten. De bijbehorende schuur was daarvoor ingericht: aan de ene kant kon je erin rijden, uitspannen, om er de volgende dag vervolgens aan de andere kant weer uit te rijden. Soms waren dat vrachten hout, die naar Groenlo werden getransporteerd, waar een houtzaagmolen stond.

De (tot heden) oudstbekende logementhouder was Johannes ten Velde, die de zaak van 1869 tot 1905 beheerde. Het pand was toen plaatselijk genummerd D 71, terwijl het eigendom was van de parochie van de H. Antonius van Padua, waartoe ook de tegenoverliggende kerk behoorde. Ten Velde kwam van de boer-

Afbeelding 1. Het café/logement en de kerk op de Kranenburg, omstreeks 1900.

Afbeelding 2. Het logement/café.

derij de 'Byvanck', onder Linde. In 1872 trouwt hij met Gerda Johanna Maria Schutte uit Hengelo (Gld.). Als Johannes ten Velde in 1892 komt te overlijden, zet zijn weduwe de zaak voort. In 1895 hertrouwt zij met Jan Boerkamp, die dan logementhouder/winkelier/boer op de Kranenburg wordt. Het is aannemelijk dat de naam Boerkamp op de oude geografische kaart van hem afkomstig is. Jan Boerkamp overlijdt op 28 april 1898 te Vorden; zijn vrouw in 1905.

Daarna wordt Theodorus Wilhelmus Albertus Meijer pachter van het bedrijf; in 1907 wordt hij als zodanig genoemd. Hij overlijdt in 1923, waarna zijn vrouw Miet (= Maria Willemina Baakman) de zaak voortzet, samen met haar zoon Arnoldus Johannes Meijer, die pachter was tot 1937 (afb. 2). Hij was in 1926 getrouwd met Gerarda (Gerda) Balvert. Ze kregen geen kinderen en blijkbaar konden ze het zich veroorloven na het beëindigen van de pacht rustig elders te gaan leven. Dat was eerst en ook nog gedurende de laatste oorlog, in het zogenaamde 'Rentmeestershuis' van de Wiersse, aan de weg van Vorden naar Ruurlo. Daarna woonden ze nog boven de winkel van Looman, in Vorden, tegenover het gemeentehuis, en tenslotte in het voor hen gebouwde pand aan de Nieuwstad, bij de Peppelenbrug.

Arnoldus Meijer had al een auto. Eerst was dat een Chevrolet en later nam hij een Buick over van dokter Lulofs. Omdat het de enige auto op de Kranenburg was, werd die min of meer automatisch als taxi gebruikt; daar kwam de eigenaar niet onderuit.

In de tijd dat het echtpaar Meijer van plan was met de zaak te stoppen, hoorde de toenmalige landbouwer/veehandelaar Th.J. Schoenaker uit Vierakker onderweg van Tjoonk van 't Garmel dat er voor het bedrijf op de Kranenburg een nieuwe huurder/pachter werd gezocht. Dat leek hem wel wat voor zijn zoon, Petrus Bernardus Hendrikus genaamd. Die was slagersknecht in 's Heerenberg en wilde wel wat anders. Bovendien wilde hij ook graag trouwen met zijn meisje, Geertruida Maria Johanna Smit, uit Wichmond.

Alles verliep naar wens en zo werden de Schoenakers in 1937 huurders/pachters. Ze trouwden in januari 1938. Allebei waren ze hoofdelijk aansprakelijk voor het naleven van de overeenkomst met de rooms-katholieke parochie en als zekerheid moest Schoenaker senior nog borg staan ook!

In het huurcontract van 1938 stond vermeld dat de kerk een zaal aan het pand zou bouwen. Ten aanzien van het gebruik werd bepaald dat alleen vergaderingen mochten worden gehouden, of dansmuziek ten gehore gebracht, met goedkeuring van de pastoor van de rooms-katholieke parochie van de H. Antonius van Padua. Ook had de pastoor recht op de helft van het fruit uit de boomgaard, met uitzondering van de pitvruchten (afb. 3).

Het contract kwam tot stand met de goedkeuring van Z.D. Waardigheid de aartsbisschop van Utrecht en van de N.V. Bierbrouwerij De Klok, te Enschedé, afdeling Groenlo (nu Grolsch). Die brouwerij was er bij betrokken in verband met de eisen van de Vestigingswet. De 'Volledige Vergunning', die toen nodig was voor de verkoop van sterke drank, liep eerst nog op naam van Arnoldus Meijer. Als plaats van het bedrijf werd hierbij Nieuw Veldkamp genoemd. Het omvatte toen: de boerderij van ongeveer 10 ha., het café-restaurant, annex logement en

Afbeelding 3. Café + winkel Schoenaker, met zaal!

feestzaal en een winkel voor kruidenierswaren. Er hoorde ook nog een bakkerij bij. Tot ongeveer 1955 werd daar nog brood en gebak gebakken in de ruimte tussen de keuken en het achterhuis.

Moeder Schoenaker bediende in de winkel en zij was de kok. Vader was de boer en de uitbater van het café-restaurant. Openingstijden waren sinds mensenheugenis rekbaar. 's Zondags, na de kerk, ging de winkel open om de kerkgangers de gelegenheid te geven nog even een vergeten boodschapje te doen. Dat liep meestal behoorlijk uit de hand: het was er dan gewoonlijk druk en vaak gingen dan alle wekelijkse boodschappen over de toonbank.

Evenals Meijer, had ook Schoenaker een auto, een Nash, die in voorkomende gevallen ook als taxi dienst deed. Dit voertuig overleefde de Tweede Wereldoorlog wel, maar daarna was het spoedig gedaan met de wagen.

Een ingrijpende gebeurtenis in de tijd van de Schoenakers was de brand op 11 november 1959, waarbij de boerderij, de winkel en het café geheel verloren gingen. Alleen de zaal bleef gespaard. Het vuur was begonnen op de deel, waar een bromfiets werd schoongemaakt. Bij het starten ervan ontstond een steekvlam, die het stro dat daar lag in lichterlaaie zette. Daarna was er geen houden meer aan. Op heel korte termijn werd een nieuwe start gemaakt. Met het kerkbestuur werd een overeenkomst gesloten, waarbij de kerk zich verplichtte het café-restaurant te herbouwen en waarbij Schoenaker er mee akkoord ging dat het boerenbedrijf werd beëindigd, zodat daarvoor geen ruimten hoefden te worden herbouwd. Dat

Abbeelding 4. Het café in vol bedrijf, v.l.n.r. Stefanie Schoenaker, Hendrik Wiggers, Th.J.M. (Theo) Schoenaker en vader P.B.H. (Bernhard) Schoenaker.

Afbeelding 5. Pannenkoekenrestaurant Kranenburg (2002).

was in 1960. Het pand was toen genummerd D 136. In januari 1963 kon het herbouwde pand feestelijk in gebruik worden genomen.

Het echtpaar Schoenaker deed in 1976 het bedrijf over aan hun zoon, Theodorus Johannes Maria (afb. 4). Die was eerst nog pachter van de rooms-katholieke parochie, maar in april 1980 kocht hij het pand met omliggend terrein. Schoenaker jr. had in zijn jeugd, als gevolg van een ongeluk met oorlogstuig, een beschadiging aan zijn enkels opgelopen. Dit bleek op den duur toch een te grote handicap voor zijn drukke baan, die veel sta- en draagwerk met zich mee bracht. Daarom besloot hij de zaak van de hand te doen, hetgeen op 31 maart 1989 zijn beslag kreeg. Met de winkel was hij al eerder gestopt; die was in 1982 dicht gegaan.

Nieuwe eigenaar werd Verhoeven Beheer, dat het bedrijf liet uitoefenen door Hermanus Gerritsen. Dit bedrijf was geen lange levensduur beschoren. Al per 1 januari 1991 werd het pand en de zaak wéér overgenomen. Het werd toen het 'steakhuis Kuenen'. Dit bleek evenmin een succesformule, want per 30 juni 1995 werd A.F.H.M. Derks, met zijn zoon, eigenaar. Zij wilden een disco in het pand vestigen. Ook dat lukte niet en op 5 januari 1999 kwamen er weer nieuwe eigenaren.

Dat was het echtpaar Eric Clemens Maria Kemperman en zijn vrouw Gerritje Hermina Nekkers. Zij drijven er sindsdien een restaurant onder de naam 'Pannenkoekenrestaurant Kranenburg'.

De accommodatie is inmiddels aangepast en geschikt gemaakt voor bijeenkomsten van plaatselijke verenigingen op de Kranenburg en omgeving, zoals dat ook ten tijde van de Schoenakers en hun voorgangers het geval was.

Hopelijk blijft het nog lang ook die functie vervullen! (afb. 5).

Met dank aan dhr. H. Oude Egberink (Nijmegen), dhr. Th. Schoenaker (Ruurlo) en vele anderen, die veel van de bovengenoemde gegevens verschaften.

WAT VOORBIJ GAAT EN WAT BLIJFT

D.W. Borgman

In Vierakker en Wichmond hadden wij vroeger een aanzienlijk aantal bakkers en kruideniers. Kort na de oorlog '40-'45, toen de Heerlerweg nog een doodlopend weggetje was, waar een negental gezinnen aan woonden, kwamen daar enkele bakkers meerdere keren per week bij een aantal gezinnen brood bezorgen.

Aan de Vierakkerstraatweg, tussen 'De Vlieg' en 'De Revelhorst', woonde bakker, kruidenier en boer Schuppers. De bakkerij en winkel waren zijn hoofdberoep. De boerderij was meer een afdeling voor diegenen die tijd over hadden. Schuppers had ook veel klanten in Zutphen en ging daar vrijwel dagelijks venten. De oude Schuppers ging nog op hoge leeftijd met een paar tassen aan de fiets bij enkele afgelegen klanten brood bezorgen. De laatste generatie heeft nog een tijdlang brood verkocht dat gebakken werd door een collega-bakker. Op zaterdagen gingen daar de laatste trouwe klanten nog brood en kruidenierswaren halen. Terwijl Jannie de boodschappen klaar maakte, dronken de mensen koffie bij Gerrit-Jan en werden de laatste nieuwtjes uitgewisseld. Men zei altijd dat het er zeer gezellig was.

Aan de IJsseldijk, vroeger de Pierendijk, woont de familie Jansen, molenaar, bakker, kruidenier en boer sinds 1878. Vroeger stond er een echte windmolen, 'De Vlijt'. Die is in 1920 afgebrand en niet weer herbouwd (afb. 1).

Afbeelding 1. De voormalige kruidenierswinkel van de familie Jansen, aan de IJsselweg no. 13.

De laatste generatie, de broers Herman en Henk met hun vrouwen Anneke en Rikie, hebben tot 1 december 2001 alles gaande gehouden. Toen zijn ze met de bakkerij en de winkel gestopt. Jansen was ook de laatste die tot genoemde datum brood en kruidenierswaren aan huis bezorgde. Dat is nu dus voorbij. Alleen de maalderij is nog in bedrijf. De beide broers hebben zich de laatste jaren toegelegd op de productie en verkoop van kleindier-voeders en vogelvoer. Daarnaast worden nog de laatste veehouders van voeder voorzien

Naast de rooms-katholieke kerk in Vierakker staat nog het oude cafe 'Java'; daar was tevens een kruidenierswinkel in gevestigd. Vroeger woonde daar de familie Nijenhuis. Nijenhuis was tevens koster van de naast gelegen kerk. Op de deel konden de kerkgangers die met hun 'gerij' kwamen hun paarden stallen. In het café kon men dan tussen de vroegmis en de late mis de inwendige mens versterken. De oude Nijenhuis was meer koster dan kastelein, want hij had er een hekel aan dat men teveel borreltjes dronk, zei men.

Later heeft Jozef Arendsen, van 'Het Groenewold', het kosterschap en de zaak overgenomen. Toen die er mee ophield, is de zaak verkocht. Nu wonen er twee gezinnen, één in het voorhuis en één gezin in het boerderij-gedeelte. Ria Tijssen is nu kosteres, maar zij woont in haar eigen huis bij het St. Ludgerus-gebouw (afb. 2).

Afbeelding 2. Het pand Dorpsstraat 6 – vroeger bakkerij Helmink – waar Wilfried Besselink nu weer een bakkerijwinkel opent, na sluiting van de supermarkt aan de Dorpsstraat no. 10.

Afbeelding 3. Het café 'D'n Olden Kriet', aan de Dorpsstraat no. 20.

Als laatste huis aan de Vierakkerstraatweg, net voor de brug over de Hackforter of Baakse Beek staat rechts de bakkerij van de familie Besselink, vroeger door de familie Helmink gebouwd als bakkerij en kruidenierswinkel. Helmink heeft de zaak overgedaan aan de familie Besselink. Inmiddels is de tweede generatie Besselink eigenaar. De kruidenierswinkel is nu verplaatst naar de Dorpsstraat in Wichmond, waar Wilfried Besselink de supermarkt van de familie Krijt heeft overgenomen. Wilfried Besselink en zijn vriendin Janet Zomer zijn nog echte ondernemers. Zij hebben onlangs ook een bakkerswinkel annex lunchroom in Ruurlo geopend. Alle bakkerij-activiteiten vinden echter nog in Vierakker plaats.

De supermarkt van Krijt – nu dus Besselink – was het laatste overblijfsel van drie generaties Krijt en daarvoor Schuppers. Toen Reint Krijt introuwde bij de familie Schuppers was het een maalderij, café, kruidenierswinkel, bakkerij en boerderij. Tevens konden de kerkgangers van de Nederlands-hervormde kerk in Wichmond daar hun paarden stallen. De zoon van Schuppers, zwager van Krijt, bouwde aan de overkant een nieuwe bakkerij en kruidenierswinkel. Reint Krijt en zijn vrouw bouwden later een nieuw café en bakkerij, een eind verder aan de Dorpsstraat. Het café heette 'Het Wapen van Warnsveld'. Boven was een feestzaaltje, waar men bruiloften kon vieren en partijtjes kon geven. Hiervan werd de jonge Reint later de eigenaar (afb. 3).

De grond voor de nieuwe zaak kocht Krijt van de kerkvoogdij van de Nederlands-hervormde kerk. Op deze grond mocht echter geen café worden gebouwd. Maar Krijt was slim. Op de hoek van dat perceel stond een gebouwtje dat bekend stond als het 'steumken van Kreeftenburg'. Dat was een molenaar van de Lankhorsterstraat. Dat kocht Krijt van hem en op deze hoek bouwde hij het café en de rest op kerkegrond.

De bakkerij is jaren geleden al opgeheven. Het café bestaat nog onder de naam 'D'n Olden Kriet'. Het is inmiddels enkele malen van eigenaar verwisseld. Van de oude zaak werd zoon Jan en zijn vrouw Dine (van de Geerbosch) eigenaar. De boerderij ging naar dochter Marie en schoonzoon Drikus Pellenberg, maar die is na één generatie al weer opgeheven. De derde generatie Krijt, Bart en Gerrie, bouwde een nieuwe supermarkt naast de oude zaak. De maalderij is inmiddels verkocht, opgeheven en afgebroken. Op de vrijkomende grond zijn een paar woningen gebouwd. In een ervan woont de vierde generatie Krijt. De supermarkt is overgegaan naar Wilfried Besselink, maar dat wist u al (afb. 4).

Afbeelding 4. Het pand Dorpsstraat 15 in Wichmond, waar G. Schuppers zijn brood bakte, nadat hij de zaak van Dimmendaal had overgenomen.

Schuppers, aan de overkant, deed zijn zaak over aan zijn dochter en schoonzoon Dimmendaal. Deze had geen opvolger en heeft de zaak verkocht aan weer een Schuppers. Na een aantal jaren heeft deze de zaak opgeheven en verkocht.

Als laatste hadden we nog de bakkerij en kruidenierswinkel van Wolters, die daarnaast ook de boerderij nog runde aan de Lankhorsterstraat. De laatste generatie Wolters had maar één dochter. Deze trouwde met een schoolmeester. Wolters heeft toen de zaak verkocht aan de familie Knol. Ook deze had geen opvolger en heeft de zaak opgeheven en verkocht. Nu is daar de garage van Dik en Zwennie Langwerden in gevestigd.

Als u goed hebt gelezen, dan begrijpt u dat we in Vierakker-Wichmond nog maar één bakker en kruidenier over hebben, waar we wat kunnen halen. Hopelijk blijft deze zaak nog lang draaiende, anders moeten we zelf weer aan het brood bakken, zoals in grootmoeders tijd, maar dat is een ander verhaal.

p.s. Tijdens de voorbereidingen voor de druk van deze Kronyck bereikte ons het bericht dat de supermarkt van Wilfried Besselink binnenkort haar deuren sluit.

KIPPE ZONDER KOP

W. Wahl

Waor kump et gezegde vandan: 'He neult as een kippe zonder kop'?
As kleinen jonge van vier jaor zei mien mooder tegen mien vaader: Jan gao effen met Wim naor opoe. Wie könt daor haantjes kriegien. Maor dan mos'ie wel effen met helpen ze te plukken. Wielle der hen, dwars deur 't darp hen. Ik mog veur op de fietse zitten, op 'n bagagedrager. Wielle kwammen daor en ene Gerrit mos de köppe der afhakken, met een iepe. Ik schrokke daor zo hard van da'k hard naor opoe leepe. Nog effen kek ik achterumme en wat zag ik daor? Daor leep een kippe zonder kop! Later zei ik tegen mien moo, mien vaa löp niet zonder kop, maor de kippe.

UUT DE OLDE TIED

Spiekerman

Harm van 't Lansink en Willem van 't Eierkamp waarn al vanaf de schoolbanken kammerôje. Zee waarn in eur vrieje tied vôle bij mekare en too ze nao de vrouwluu begonnen te kieken, gingen ze ok samen op pad. Zo waarn ze op een zondagaovend hen dansen ewes in de Keizerskroon in Reurle. In de kleine uurkes fietsten ze weer op huus an. Veur die tied was dat late, now mo-j al blij wean at ze d'r met 't melken weer bunt.

Met de vrouwluu was 't niks ewodn en ze hadden daorumme maor wat meer bier edronken van den brouwer uut Grolle. En zo waarn ze in een heel opgeruumde stemming weer op weg nao huus. Opens was t'r een knal in de stille nacht en Harm zakken een paar centimeter nao beneerten. Zee schrokken d'r beide van, maor de stemming wodn d'r neet minder deur. *Och, wat kan 't ok schealn*, zei Harm, *ik fietse gewoon deur, in de oorlog ha'w ok massieve bânde en 't ging ok goed.*

Vrolijk fietsten zee wieter. Maor een endjen wieter begon de fietse van Harm hoe langer hoe zwaorder te loopn en opens ston e stille. 't Rad zat hadstikke vaste. De fietse wodn op de kop ezet en bij 't lech van Willem zien fietsenlech wodn de zaak bekeken. De achterbinnenband was t'r finaol uut-eloopt en vaste eslagen um de achteras. Harm kreeg een kniepmes uut de tesse en begon de boel lôs te snien. Nao vôle gemattel en een paar smerige hande had e de boel weer lôs en smet e de kraom in de barm van de weg. De fietse wier weer oaverende ezet en zee reen wieter op huus an.

Maor Harm wodn stiller en de stemming was anmerkelyk ezakt. Harm begon tegen Willem te klagen. *Wat zal mien vader d'r wel van zeggen at e margenvrog de fietse zut. Den is zo gruwelyk zaunig en bastend strabant. Ik kriege d'r gruwelyk van langs.*

Hee zei 't neet tegen Willem maor Harm, den grootn kearl, was bange veur zien va.

Willem, die de situatie bij Harm zien huus wel kennen, zo vake was e d'r wel ewes, begon een betjen medelien met Harm te krieggen. Besluutelooz stonnen ze op de kruusing bij 't Heidepark, waor eur weage veur tiedeljk scheiden. Opens kreeg Willem een idee. *Biej ow huus he-j de fietsen altied onder een laken staon, zei e tegen Harm. We-j wa-j doet, iej nemp mien fietse met en die zet iej bij ow huus onder 't laken. Ik gao margen met ow fietse nao de fietsemaker en laot t'r een nije band opleggen. Vri-jdagaovend, met de jongelingsvereniging, ruile wiej de fietsen dan weer.*

En zo is 't egaon. D'n olden Lansink hef t'r nooit wat van ewetten.

MEDEDELINGEN

H.G. (HENK) WULLINK ERELID

Voor diegenen die niet op de jaarlijkse algemene ledenvergadering aanwezig konden zijn en het nog niet op andere wijze hadden vernomen, dhr. H.G. (Henk) Wullink, onze voorzitter sinds de oprichting, heeft zijn functie als voorzitter neergelegd, om als gewoon lid in het bestuur plaats te nemen. Hij is opgevolgd door zijn medebestuurder dhr. H.J. (Hennie) Reindsen.

Voor zijn grote verdiensten voor onze vereniging is dhr. Wullink gedurende de jaarvergadering, op voordracht van het bestuur en met algemene instemming van de aanwezige leden, tot erelid van de vereniging benoemd.

VELDNAMENBOEK

In 1996 kwam het Veldnamenboek van Vorden uit. Op pagina 125, kaart no. 30 van dat boek waren helaas de namen weggevallen. Een verbeterde bladzijde was destijds al beschikbaar gesteld, maar die is maar door weinig mensen afgehaald.

Diegenen die de bedoelde bladzijde nog niet hebben verwisseld, kunnen alsnog een exemplaar afhalen bij dhr. J. van den Broek, Zuivelhof 5, 7251 EH Vorden.

OUDE JAARGANGEN VAN DE VORDENSE KRONYCK EN DE MIDWINTERPRAOT (HERHAALDE OPROEP)

Er zijn regelmatig leden die ons vragen of wij nog uitgaves van vroegere jaargangen beschikbaar hebben. Helaas moeten wij die personen vrijwel altijd teleur stellen omdat beide verenigingsbladen slechts een beperkte oplage hadden. Ook nu bestaat een oplage uit slechts 300 exemplaren.

Bij ons is nu de gedachte opgekomen dat er wellicht onder u zijn die exemplaren van vroegere uitgaves niet willen bewaren. Op hen zouden wij een beroep willen doen om deze oude afleveringen van de Kronyck, of van de Midwinterpraot, in ieder geval niet bij het 'oud papier' te doen, maar deze weer aan de vereniging ter beschikking te stellen. Op die wijze kunnen wij er weer een aantal, met name nieuwe, leden blij mee maken.